

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 522/2014-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. septembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť A. Ch., zastúpeného advokátom JUDr. Svoradom Petruškom, Kupecká 18, Nitra, pre namietané porušenie jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 6 Tos 130/2013 z 5. septembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. Ch. o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. decembra 2013 doručená sťažnosť A. Ch., (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Tos 130/2013 z 5. septembra 2013 (ďalej len „namietané uznesenie“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 30 T 151/2006 z 11. júna 2007 v spojení s uznesením krajského súdu z 30. októbra 2007 uznaný vinným z trestného činu lúpeže podľa ustanovení § 234 ods. 2 písm. b) a c) zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení

neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a bol mu uložený trest odňatia slobody s použitím ustanovení § 35 ods. 1 a 2 Trestného zákona, teda s použitím tzv. asperačnej zásady.

Sťažovateľ vo svojej trestnej veci podal návrh na povolenie obnovy konania, ktorý odôvodnil poukazom na nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012, ktorým bola konštatovaná neústavnosť tzv. asperačnej zásady zakotvenej v ustanovení § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, a tiež poukazom na súvisiace ustanovenia § 41 b ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Nt 68/2013 z 9. júla 2013 bol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania podľa ustanovenia § 399 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietnutý. O sťažnosti, ktorú sťažovateľ proti tomuto rozhodnutiu podal, rozhodol krajský súd namietaným uznesením tak, že ju podľa ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd namietaným uznesením porušil jeho právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľ svoje stanovisko opiera o túto argumentáciu:

«Ústavný súd Slovenskej republiky na svojom neverejnom zasadnutí dňa 28. novembra 2012 rozhodol svojim Nálezom sp. zn. PL. ÚS 106/2011 (uverejnený 21.12.2012, zák. č. 428/2012 Z.z.) o návrhu Krajského súdu v Prešove na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1, čl. 13 ods. 4, čl. 17 ods. 1, čl. 50 ods. 1 a čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky tak, že v § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov slová v texte

za bodkočiarkou „súd uloží páchatel'ovi trest nad jednu polovicu takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody“ nie sú v súlade s čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov a 6 mesiacov mi bol Rozsudkom Okresného súdu v Trnave, č. k. 30 T/151/2006 zo dňa 11.6.2007 uložený s použitím tzv. „asperačnej zásady“ (§ 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon), ktorá ako celok stratila účinnosť, pričom z vyššie uvedeného vyplýva, že strata účinnosti citovaného ustanovenia, respektíve jeho časti sa považuje za „skutočnosť súdu skôr neznámu...“ v zmysle § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o výklad ustanovenia § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov v časti „... ktorý právoplatný rozsudok... nebol vykonaný...“ je nutné v zmysle doporučeného postupu zaujať stanovisko, že vždy pôjde o právoplatný rozsudok, ktorého všetky uložené tresty a ochranné opatrenia neboli vykonané o čo sa jedná aj v prípade trestu uloženého mojej osobe.

V tejto súvislosti poukazujem na predsedom trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky H. S. doporučený postup súdu prvého stupňa vo vzťahu k vykonaniu nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 106/2011 ohľadne asperačnej zásady.

V zmysle § 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov: „Ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť podľa čl. 125 Ústavy, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.“

V obnovenom konaní sa uplatní čl. 50 ods. 6 Ústavy SR a § 2 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, ktoré určujú jeho časovú pôsobnosť. To umožňuje, ak rozsudok nebol vykonaný, rozhodnúť v prospech páchatel'a na základe zmeny zákona vyvolanej nálezom ústavného súdu, aj keď k nej došlo po spáchaní trestného činu a po odsúdení jeho páchatel'a.

Vzhľadom na vyššie uvedené je dôvodom na povolenie obnovy konania už len samotné splnenie podmienok uvedených v ustanovení §-u 41b ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov, teda len existencia nálezu ústavného sudu ohľadne neústavnosti časti asperačnej zásady.

„Pokiaľ ide o obnovu konania treba zdôrazniť, že konanie o tomto mimoriadnom opravnom prostriedku možno začať len na návrh oprávnenej osoby, pričom o návrhu na povolenie obnovy konania rozhoduje vždy iný samosudca, či senát toho súdu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni.

Podstatou tohto mimoriadneho prostriedku je len posúdenie toho, či sú alebo nie sú splnené podmienky na obnovu konania. Ohľadne nálezu ústavného súdu o nesúlade časti asperačnej zásady to znamená, že senát (samosudca) rozhodujúci o návrhu na povolenie obnovy konania, povolí obnovu konania ak zistí, že odsúdenému bol právoplatne uložený trest podľa asperačnej zásady.

Senát (samosudca) preto, v rámci obnovy konania, neskúma, či právoplatne uložený trest v pôvodnej trestnej veci bol, alebo nebol primeraný, pretože tak môže urobiť až senát (samosudca) v pôvodnom konaní, ktoré bude pokračovať po povolení obnovy konania.

Nález ústavného súdu o nesúlade časti asperačnej zásady sám neznamena, že trest uložený odsúdenému v pôvodnej trestnej veci bol neprimeraný, alebo, že bude v novom konaní znížený. Súd rozhodujúci po povolení obnovy konania môže preto uložiť opätovne trest odňatia slobody v rovnakej výške ako bol uložený v pôvodnom konaní ak to budú odôvodňovať okolnosti prípadu, či osoba páchatela. V novom konaní bude pritom súd rozhodovať spravidla len o výroku o treste, pretože nález ústavného súdu sa týka časti ustanovenia, ktoré sa používa pri ukladaní trestu odňatia slobody a nemá vplyv na výrok o vine. Senát rozhodujúci o návrhu na povolenie obnovy konania bude preto spravidla zrušovať len výrok o treste v pôvodnom rozsudku s tým, že výrok o vine, ochrannom opatrení, či náhrade škody zostane bez zmeny.“ (JUDr. Peter Šamko, sudca a podpredseda Okresného súdu Pezinok, Asperačná zásada, obnova konania a dohoda o vine a treste, Zo súdnej praxe, 18. ročník, 2/2013, strana 49).»

Sťažovateľ na základe uvedeného v závere sťažnosti žiada, aby ústavný súd rozhodol o jeho sťažnosti nálezom, v ktorom by vyslovil porušenie jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietaným uznesením krajského súdu, toto uznesenie zrušil a vrátil vec krajskému súdu na nové konanie a priznal mu tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

V rámci svojej judikatúry (napr. III. ÚS 90/03, III. ÚS 188/03, III. ÚS 81/06) už ústavný súd vyslovil, že pri právoplatnom rozhodnutí vydanom v trestnom konaní je pre začiatok plynutia lehoty dvoch mesiacov podľa ustanovení zákona o ústavnom súde rozhodujúci moment náležitého oznámenia rozhodnutia sťažovateľovi, a nie jeho právnomu zástupcovi, ktorý ho zastupoval v trestnom konaní, pričom týmto momentom náležitého oznámenia rozhodnutia je buď vyhlásenie rozhodnutia v prítomnosti sťažovateľa alebo doručenie rovnopisu rozhodnutia.

Nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

Podľa zistení ústavného súdu namietané uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 1. októbra 2013. Sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 4. decembra 2013 a na poštovú prepravu podaná 3. decembra 2013, teda po uplynutí zákonnej dvojmesačnej lehoty, ktorej posledným dňom plynutia bol 2. december 2013 (keďže 1. december pripadol na deň pracovného pokoja).

Keďže námietku o porušení označeného práva namietaným uznesením krajského súdu sťažovateľ nepodal v zákonnej dvojmesačnej lehote tak, ako to ustanovuje § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd jeho sťažnosť posúdil ako podanú oneskorene a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ju z tohto dôvodu odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2014